

Ehdotus	A 1962
Tekijä	Kestävä Pohjola -valiokunta
Käsittelijä	Kestävä Pohjola -valiokunta

Valiokuntaehdotus vihreästä verouudistuksesta ja tulevaisuuden ilmastopoliitikasta

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että otetaan käyttöön nykyistä tasoa korkeampi yleinen kasvihuonekaasupäästövero ja sijoitetaan siitä saatavat ylimääräiset varat vihreään teknologiseen innovointiin, vihreisiin vaihtoehtoihin ja kompensointiin niille, joiden kasvihuonekaasupäästöt ovat pienempiä.

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että vahvistetaan "saastuttaja maksaa" -periaatetta kansallisessa ympäristölainsäädännössä.

Taustaa

Vihreän siirtymän saavuttamiseksi on välttämätöntä, että kaikilla on mahdollisuus tehdä vihreitä valintoja ja että luodaan mahdollisuuksia ja poliittisia linjauksia, jotka saavat ihmiset ja yritykset tuntemaan olonsa turvalliseksi vihreässä siirtymässä. Vihreän verojärjestelmän tarkoituksena on kannustaa vihreään kuluttamiseen ja samalla ylläpitää vihreää tasapainoa. Vihreässä verouudistuksessa kansalaisille tulee kompensoida tarkoituksena varmistaa, että kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttajat maksavat suurimman osan hinnasta.

Päästökauppajärjestelmä on erinomainen esimerkki tästä "saastuttaja maksaa" -periaatteesta. EU on päättänyt hiilidioksiditonin hinnasta ja on sitten myynyt tietyn määrän päästöoikeuksia tähän hintaan. Sekä Norja että Islanti ovat liittyneet päästökauppajärjestelmään. Euroopan unionissa toimivat yritykset voivat käydä kauppaa päästöoikeuksilla markkinoiden mukaisesti. Järjestelmä toimii niin, että päästöoikeuksien määrä laskee joka vuosi, jotta EU voi päästä tavoitteisiinsa globaalien Pariisin sopimuksen ja EU:ssa vastikään hyväksytyyn 55-valmiuspaketin mukaisesti. Viimeksi mainitun tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä 55 prosentilla.

Kasvihuonekaasupäästöille tarvitaan yleinen ja suhteellinen vero riippumatta siitä, mistä päästö on peräisin. Veron tulee nousta asteittain vuosi vuodelta, minkä avulla edistetään vihreällä sektorilla teknologisia innovaatioita ja markkinoille annetaan suuremmat kannustimet vihreän siirtymän noudattamiseen ja kestäväan kehitykseen sopeutumiseen.

Konkreettisen verotasoja koskevan ehdotuksen sijaan on pikemminkin laadittava suuntaviivoja ja ohjausvälineitä sisältävä malli, joka voi inspiroida muuta maailmaa seuraamaan esimerkkiämme.

Voimme ratkaista ilmastokriisin ainoastaan toimimalla yhdessä.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta päätti Nuorten Pohjoismaiden neuvoston päätöslauselman pohjalta laatia valiokuntaehdotuksen vihreästä verouudistuksesta ja tulevaisuuden ilmastopolitiikasta.

Vihreät maksut ovat yleistyneet Pohjoismaiden ympäristönsääntelyssä, ja valiokunta panee merkille, että Pohjoismaiden asukkaat ovat huolissaan ilmastomuutoksesta ja haluavat lisätä toimia, vaikka se tarkoittaisi muutoksia käyttäytymisessä tai korkeampia veroja. Noin puolet kyselyyn vastanneista on yksimielisiä siitä, että ilmastomuutoksen torjunnassa tarvitaan lisää taloudellisia resursseja, vaikka se merkitsisi verojen kasvua¹.

Valiokunnan mielestä olisi hyvä, että Pohjoismaiden hallitukset laatisivat yhteisen, kunnianhimoisen kasvihuonekaasupäästöjen verotuksen ja vahvistaisivat "saastuttaja maksaa" -periaatetta tavoitteena tehostaa Pohjoismaiden ilmastotoimia sekä varmistaa ja hyödyntää maiden kilpailuetuja.

Keskiryhmä, sosiaalidemokraattinen ryhmä ja Pohjoismaiden vihreä vasemmisto tukevat ehdotusta. Vapaa Pohjola ja puolueyhmiin kuulumattomat jäsenet eivät tue sitä. Konservatiivinen ryhmä ei tue toista että-lausetta.

Tórshavnissa 8. huhtikuuta 2024

Tove Elise Madland (A)
Rebecka Le Moine (MP)
Marianne Bigum (SF)
Åsa Karlsson (S)

André N. Skjelstad (V)
Karin Gaardsted (S)
Bella Forsgren (vihr.)
Johan Andersson (S)

---

¹ [In-all-fairness-perceptions-of-climate-policies-and-the-green-transition-in-the-Nordic-Region](#)

